

Тест на балансування у сфері державної допомоги

Support to
Enforcement of
State Aid Rules
in Ukraine

EU4Business

MOVING FORWARD
TOGETHER

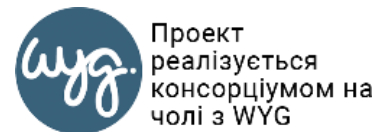
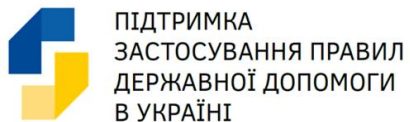

The Project
is implemented
by consortium
led by WYG

Antimonopoly Committee of Ukraine

Проект ЄС «Підтримка Антимонопольного комітету України у впровадженні правил державної допомоги»

Антимонопольний комітет України

ПЛАН

- Вступні положення: УА - законодавство з ДД в ЄС – ЗДД в Україні
- Тест на балансування (ТБ) – сфера застосування, користь, правова база
- ТБ – оцінка позитивних наслідків
- ТБ – оцінка негативних наслідків
- ТБ – справи ДД безпосередньо оцінені за Договором
- ТБ – розгляд практичних справ
- Q&A

Зобов'язання України щодо контролю за державною допомогою за Угодою про асоціацію Україна-ЄС та вимоги до національної системи контролю за державною допомогою (стаття 267 Угоди)

До 2020	Прийняти національне законодавство про державну допомогу, забезпечити прозорість державної допомоги та створити оперативно незалежний орган, якому надано повноваження, необхідні для повного застосування статті 262
До 2021	Створити регіональну карту державної допомоги відповідно до рекомендацій ЄС
До 2022	Створити повний реєстр програм державної допомоги
До 2022	будь-яка державна допомога, яка надається Україні, повинна оцінюватися за правилами, ідентичними правилам ЄС для країн зі складною соціально-економічною ситуацією
До 2024	привести ці програми допомоги у відповідність до критеріїв, викладених у статтях 262 та 264 Угоди

Загальні принципи функціонування системи державної допомоги (стаття 262 Угоди про асоціацію Україна-ЄС)

допомога, яка є
недопустимою з
належним
функціонуванням цієї
Угоди

Будь-яка допомога, надана Україною або державами-членами Європейського Союзу через державні ресурси, яка спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваги певним підприємствам або виробництву певних товарів, є недопустимою з належним функціонуванням цієї Угоди, оскільки вона може вплинути на торгівлю між Сторонами

допомога, яка може бути
допустимою з належним
функціонуванням цієї
Угоди

- 1) **допомога соціального характеру**, що надається окремим споживачам, за умови, що така допомога надається без дискримінації за походженням відповідних продуктів
- 2) **допомога для відшкодування збитків, спричинених стихійними лихами чи надзвичайними подіями**

Загальні принципи функціонування системи державної допомоги (стаття 262 Угоди про асоціацію Україна-ЄС)

Типи допомоги, які можуть вважатися допустимим и з належним функціонуванням цієї Угоди:

допомога для сприяння економічному розвитку територій, де рівень життя аномально низький або де існує серйозна неповна зайнятість

допомога для просування культури та збереження спадщини, якщо така допомога не впливає негативно на умови торгівлі, що суперечать інтересам Сторін

допомога для сприяння реалізації важливого проекту в спільних європейських інтересах або для усунення серйозних порушень в економіці однієї з держав-членів ЄС чи України

допомога для досягнення цілей, дозволених відповідно до регламентів ЄС про горизонтальні блокові виключення та правил горизонтальної та галузевої державної допомоги, що надається відповідно до умов, викладених у них

допомога для сприяння розвитку певної економічної діяльності або певних економічних сфер, якщо така допомога не впливає негативно на умови торгівлі, що суперечить інтересам Сторін

допомога на інвестиції для дотримання обов'язкових стандартів директив ЄС, перелічених у Додатку ХХІХ до Глави 6 (Навколишнє середовище) Розділу V, у межах періоду реалізації, передбаченого в ньому, та включає адаптацію установок і обладнання для відповідності новим вимогам, може бути дозволено до рівня 40 % валових прийнятних витрат

Прозорість (Стаття 263)

Кожна Сторона повинна забезпечити **прозорість** у сфері державної допомоги.

З цією метою кожна Сторона щорічно повідомляє іншій Стороні загальну суму, типи та галузевий розподіл державної допомоги, що може вплинути на торгівлю між Сторонами. Відповідні повідомлення повинні містити інформацію щодо мети, форми, суми чи бюджету, органу, що надає допомогу, та, де це можливо, одержувача допомоги. З метою дотримання цієї Статті, про будь-яку допомогу, що не перевищує поріг в 200 000 євро на підприємство протягом трьох років, не потрібно повідомляти. Таке повідомлення вважається наданим, якщо воно надіслано іншій Стороні або якщо відповідна інформація оприлюднена на загальнодоступному веб-сайті до 31 грудня наступного календарного року.

Законодавство з ДД в ЄС

Законодавство з ДД в ЄС

ДД загалом не дозволена (заборонена)
– ст. 107 (1) ДФЄС

ДД дозволена – 3 категорії
– ст. 107 (2) ДФЄС

ДД може бути дозволена – 5 категорій
– ст. 107 (3) ДФЄС

ДД може бути дозволена – ст. 106 (2)
ПЗЕІ + ст. 93 транспорт

- Поняття допомоги
- керівні принципи, засади, тощо – стосовно
конкретних цілей /типів допомоги

Комісія контролює надання ДД в
ЄС

У принципі вся ДД повинна бути
повідомлена Комісії для перевірки
допустимості з внутрішнім ринком.
Вона **не може бути надана, доки не
буде затвердженф** – ст. 108 (3) ДФЄС

Лише у винятку допомога може
надаватися без підтвердження від
Комісії

ПІДТРИМКА
ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ
ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ
В УКРАЇНІ

EU4Business

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект
реалізується
консорціумом на
чолі з WYG

Антимонопольний комітет України

Законодавство з ДД в ЄС / Україні

Допустима допомога - 107 (2) ДФЄС/ст 5 ЗДД

Може бути допустимою – 107 (3) ДФЄС / ст 6 ЗДД

РІЗНІ ЦІЛІ ДД, наприклад:

- Регіональна допомога
- Допомога на культуру та збереження культурної спадщини
 - Розвиток, дослідження та інновації
 - Енергія та навколишнє середовище
- Відновлення платоспроможності та реструктуризація

Законодавство з ДД в ЄС / Україні

5 кумулятивних критеріїв:

- Державне походження,
- Економічна перевага,
- Селективність
- Спотворення конкуренції,
- Вплив на торгівлю (відсутній в ЗДД)

ТАК – ДД присутня

Якщо хоча б один критерій не виконується – ДД відсутня

Необхідна оцінка допустимості відповідно до попередньо прийнятих критеріїв для кожного виду допомоги

В ЄС: повідомлення до ЄК або блокові виключення !!!
В Україні: Повідомлення до АМКУ!!!!

ТБ – сфера застосування, корисність, правова база

- Більш економічний підхід у справах з ДД
- Критерії та методика оцінювання :

**Позитивні
елементи
ДД**

**Негативні
елементи ДД**

ТБ – сфера застосування, корисність, правова база

Рівні контролю:

- Minimis (без допомоги)
- Попередній набір критеріїв допустимості (GBER)
- Стандартна оцінка (через попередньо визначені умови, відображені в правових припущеннях правил – Положення/керівництва – наприклад, повідомлені програми)
- Детальна оцінка (випадки впливу, потенційно найбільш спотворені)

ТБ – сфера застосування, корисність, правова база

Ст 107 (3) (с) ДФЕС – Ст 262 (3) с) УА – Ст 6 (1) (3) ЗДД

Допомога для сприяння розвитку певної економічної діяльності або певних економічних сфер, якщо така допомога не впливає негативно на умови торгівлі в міру, що суперечить загальним інтересам, може вважатися допустимою.

Допустимість:

- оцінюється на основі конкретних нормативних актів, методичних вказівок**
- безпосередньо на Договорі (на основі прецедентного права та принципів тестування балансу)**

ТБ – сфера застосування, корисність, правова база

Загальні принципи економічної оцінки допустимості державної допомоги відповідно до статті 87.3.

- Робочий документ ЄК - **Ніколи офіційно не був прийнятий!!!!**
- Не замінює жодних існуючих керівних принципів/постанов
- Відповідність: пояснюється обґрунтування правил або щодо заходів допомоги, які явно виходять за межі будь-яких керівних принципів чи блокового виключення (допомога, що надається безпосередньо на основі Договору)
- ЄК має певний розсуд в оцінюванні

Етапи ТБ (I)

1. Чітко визначена мета спільного інтересу (ст. 107 (3) ДФЕС – ст. 6 ЗДД)

- **цілі ефективності** – провали ринку (наприклад, розвиток дослідження та інновації, стартап, навколишнє середовище, ризиковий капітал)
- **цілі справедливості** (регіональний розвиток, працевлаштування інвалідів, відновлення платоспроможності і реструктуризація, культура тощо)

Етапи ТБ (II)

2. Добре розроблений інструмент:

- ❖ **відповідний** інструмент політики (порівняння з регулятивними, податковими заходами тощо) та відповідний інструмент допомоги (грант, гарантія, позика тощо)
- ❖ **стимулюючий ефект** - Чи змінює допомога поведінку бенефіціара? ДД для діяльності, яку бенефіціар:
 - (i) взагалі не виконує без сторонньої допомоги або
 - (ii) здійснює лише в обмежений/інший спосіб (менший проект, більша тривалість тощо)

Етапи ТБ (III)

2. Добре розроблений інструмент :

- ❖ пропорційність - Чи можна було досягти такої ж зміни в поведінці з меншою допомогою? (Інтенсивність ДД, максимальна сума, дефіцит фінансування)

Максимальна допомога = чисті додаткові витрати проекту, якому надається допомога, порівняно з контрфактичним сценарієм

Етапи ТБ (IV)

3. Негативні ефекти – спотворення конкуренції та торгівлі

Індикатори:

- характеристики допомоги (сума; процес вибору бенефіціара, тривалість і повторення допомоги; вплив на витрати бенефіціара);
- структура постраждалих ринків (ринкова концентрація, кількість і розмір фірм, наявність ринкової влади, бар'єри входу та виходу, розмір продукту та географічний ринок);
- характеристики галузі/ринку (наприклад, ринки з надлишковою потужністю, важливість інновацій, доцільність переміщення виробничих потужностей).

Етапи ТБ (V)

4. Балансування позитивних та негативних ефектів

загальний баланс позитивний – рішення про затвердження

загальний баланс негативний – засоби правового захисту (тобто зменшення допомоги, забезпечення відповідної структури корпоративного управління компанією, зменшення виробничих потужностей бенефіціара, відчуження активів, заходи щодо невитіснення, поведінкові зобов'язання) **або рішення про заборону**

ПІДТРИМКА
ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ
ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ
В УКРАЇНІ

EU4Business

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект
реалізується
консорціумом на
чолі з WYG

ТБ - Справи ДД оцінюються безпосередньо за Договором

Сфери (на той час не охоплені положеннями/інструкціями)

- інфраструктура зарядки та велосипедів
- портова інфраструктура
- фінансова – створення національних банків розвитку/інвестицій
- міжнародні конгрес-центри
- працевлаштування працівників
- відео ігри
- письмова преса
- спорт
- атомні електростанції

ТБ – справи з ДД, оцінені безпосередньо за Договором

Оцінка допустимості:

I. Чи може бути застосований будь-який вторинний акт ДД?

II. Якщо Ні, загальні критерії допустимості (ТБ)

1. Загальна законність (відсутність порушення іншого відповідного законодавства ЄС)

2. Господарська діяльність, мета спільного інтересу

3. Доцільність, необхідність і пропорційність заходу

4. Обмежене спотворення конкуренції та вплив на торгівлю

5. Прозорість

Розгляд справ – мультимодальна платформа Галац

Державна допомога SA. 40926 (2019/N) затверджена на основі статті 93 ДФЄС та статті 107 (3) с) ДФЄС

Чому необхідно надсилати повідомлення?

- мета: розвиток **мультимодальної платформи** потужністю 150 000 TEU (двадцятифутовий еквівалент) в порту Галац
- Встановлено партнерство між трьома суб'єктами: адміністрацією порту Галац (на 80% належить державі) та 2 приватними портовими операторами
- Загальний бюджет проекту: 89,9 млн євро

Мультимодальна платформа Галац

Проект:

4 різні субпроекти:

- (i) модернізація існуючої набережної - 26,9 млн євро,
- (ii) модернізація дорожньої інфраструктури та перенесення залізничної ділянки – 12,4 млн євро
- (iii) реорганізація та реконструкція зони обробки та зберігання – 45,5 млн євро,
- (iv) створення нового під'їзду (вхід/вихід) до зони обробки та зберігання – 5,1 млн євро.

- певні елементи не кваліфікуються як допомога, деякі не підпадають під державну допомогу (фінансується повністю за рахунок приватних коштів)

Мультимодальна платформа Галац

Фінансування проекту:

- Державні гроші : 61,0 мільйон євро - гранти з трьох різних джерел:
 - Виконавче агентство з інновацій та мереж (INEA) - 21,8 млн євро фінансування CEF,
 - Операційна програма (LIOP) - 28,2 млн євро
 - Державний бюджет Румунії – 11,1 млн євро
- Приватні кошти: 28,8 млн. євро (банківські позики, укладені на ринкових умовах, і попередні прибутки)
- **Розрив у фінансуванні = - 49,2 млн** (NPV чистий операційний прибуток + дисконтована залишкова вартість інфраструктури - інвестиційні витрати)

Мультимодальна платформа Галац

Оцінка ЄС

- Наявність ДД – на рівні керівництва порту та двох приватних операторів
- На рівні користувачів
- Законність допомоги
- Допустимість допомоги: Стаття 93 ДФЄС, Стаття 107(3)(c) ДФЄС та загальні принципи оцінювання що застосовуються до портів
 - (a) допомога сприяє досягненню мети, що становить спільний інтерес
 - (b) допомога є необхідною та пропорційною
 - (c) доступ до інфраструктури відкритий для всіх користувачів на недискримінаційній основі
 - (d) допомога не призводить до спотворень конкуренції всупереч загальним інтересам

Мультимодальна платформа Галац - ДОПУСТИМІСТЬ ДОПОМОГИ

Внесок у мету спільного інтересу

- Політика Союзу: досягнення збалансованої системи комбінованих перевезень; сприяння конкурентоспроможності інтермодального транспорту порівняно з використанням доріг
- необхідно прискорити інвестиції в інфраструктуру, екологічно чисті види транспорту, що є частиною транс'європейських мереж (TEN)
- Висновок ЄС: мета спільного інтересу ЄС щодо забезпечення переходу від автомобільного до водного та залізничного транспорту та побудови сталої європейської транспортної мережі

Мультимодальна платформа Галац - ДОПУСТИМІСТЬ ДОПОМОГИ

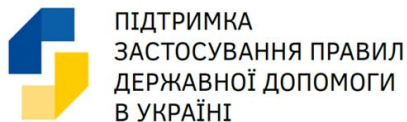
Необхідність, пропорційність та стимулюючий ефект допомоги

- Розрив у фінансуванні 49,2 млн. євро за базовий період у 25 років
- Внесок приватних партнерів: 28,8 млн. власних коштів, у тому числі за рахунок банківських кредитів
- Заявка на допомогу - до початку проекту
- **Правило: загальне державне фінансування (національне та ЄС) < Розрив у фінансуванні !!!**
- Оцінка механізму перегляду в договорі оренди цін на оренду

Мультимодальна платформа Галац - ДОПУСТИМІСТЬ ДОПОМОГИ

***Доступ до інфраструктури, про яку йдеться,
відкритий для всіх користувачів на
недискримінаційній основі***

Керівництво порту Галац має забезпечити вільний, недискримінаційний доступ користувачів до інфраструктури відповідно до своїх правових зобов'язань

Мультимодальна платформа Галац - ДОПУСТИМІСТЬ ДОПОМОГИ

Уникнення надмірного негативного впливу на конкуренцію та торгівлю між державами-членами

- залучення трафіку вздовж коридору Західна Європа – Східна Європа, сприяючи забезпеченню відсутніх зв'язків для центральної мережі Рейн/Дунай/Альпи
- Порт Галац є єдиним портом у Румунії та на Рейнсько-Дунайському коридорі, який має двоколіїну залізничну інфраструктуру – нові мультимодальні послуги між ЄС та Росією, Грузією, Україною та Республікою Молдова
- покращує координацію між різними видами транспорту (залізничним, автомобільним і водним) для створення мультимодального вузла, а не відволікання бізнесу від конкуруючих портів
- не впливає на існуючі водні шляхи, є дешевшою альтернативою автомобільному транспорту
- Порт Галац: 150 000 TEU (з 7 000 TEU), порт Констанца: 668 016 TEU
- Немає значного негативного впливу на інші порти Варна (Болгарія), порти Адріатичного моря (Копер – Словенія, Рієка – Хорватія, Трієст – Італія)

Мультимодальна платформа Галац - допустимість допомоги

Уникнення надмірного негативного впливу на конкуренцію та торгівлю між державами-членами

- Контейнерні потоки - від внутрішньої дороги Констанца, зі збільшенням внутрішніх водних перевезень на ділянці Констанца-Галац.
- потенційний трафік - зона охоплення Галац: Республіка Молдова та частина України
- Вартість обробки порівнянна з аналогічними послугами в порту Констанца

Мультимодальна платформа Галац - ДОПУСТИМІСТЬ ДОПОМОГИ

Прозорість

Румунія зобов'язалася опублікувати протягом 6 місяців після акта про надання на веб-сайті державної допомоги на національному чи регіональному рівні (<https://regas.consiliulconcurentei.ro/transparenta/index.html>) наступну інформацію, яка зберігатиметься щонайменше 10 років і буде доступною для широкої публіки без обмежень:

- повний текст рішення про надання індивідуальної допомоги та положення про його виконання або посилання на нього
- Ідентифікація надавача (ів),
- Ідентифікація отримувача, форму та суму допомоги, наданої кожному отримувачу, дату надання, тип підприємства (МСП/велика компанія), регіон, у якому знаходиться отримувач (на рівні NUTS II) та економічний сектор, у якому отримувач здійснює свою діяльність (на рівні групи NACE),
- для програм, що фінансуються з європейських фондів, шляхом оприлюднення інформації на сайті Мінєвропейських фондів

Thank you!
Дякую за увагу!

Support to
Enforcement of
State Aid Rules
in Ukraine

EU4Business

MOVING FORWARD
TOGETHER

The Project
is implemented
by consortium
led by WYG

Antimonopoly Committee of Ukraine